

NEPRIMJERENI I
AGRESIVNI ODNOSI PREMA
DJECI

U OBITELJI, ŠKOLI I ŠIROJ
SOCIJALNOJ OKOLINI

- **TJELESNO KAŽNJAVANJE I AGRESIVNI TJELESNI KONTAKTI** (neposredni tjelesni napadi na dijete i “prikriveno” tjelesno nasilje)
- **NEPRIMJERENI I AGRESIVNI PSIHOLOŠKI POSTUPCI MEĐU DJECOM** (Socijalna izolacija i grupni pritisak među djecom u školi i obitelji)
- **SPOLNO NASILJE NAD DJETETOM**

KAŽNJAVANJE

- uskraćivanje,
- nadoknada,
- nanošenje neugode boli ili
- boli od osobe koja je na položaju moralnog ili zakonskog autoriteta prema osobi koja se nije pridržavala postavljenih pravila.

TJELESNO KAŽNJAVANJE I AGRESIVNI TJELESNI KONTAKTI

- Kao “poželjna” i “provjereno” učinkovita “odgojna metoda” seže daleko u povijest.
- **Primjeri:** tjelesna i socijalna izolacija, klečanje na oštom kamenju ili zrnju, prisiljavanje na dugotrajno i nepomično stajanje, zakretanje ušne resice i uha, povlačenje i čupanje za kosu, udaranje po glavi, šamari, udaranje štapom ili ravnalom po dlanovima, sjedenje u magarećoj klupi, itd.

TJELESNO NASILJE

- **Tjelesno nasilje** je bilo koji namjerni tjelesni napad ili tjelesni kontakt kojim se dijete fizički ugrožava, ozljeđuje, izlaže tjelesnoj боли, neugodi ili smrti koja se mogla izbjjeći.

TJELESNO ZLOSTAVLJANJE

- Različiti udarci dlanom, šakom, nogom
- Štipanje, čupanje, ubodi
- Opekotine, bacanje, nagnječenja,
- Porezotine, gušenje, frakture,
- Uskraćivanje sna, vode, hrane, korištenja sanitarnih prostorija, zdravstvene skrbi
- Izlaganje ekstremnim temperaturama, otrovima, infekcijama

RAZLOZI ZA SUZBIJANJE TJELESNE KAZNE

ŠTO JE LOŠE U TJELESNOJ KAZNI:

- Djecu se tjelesnim kažnjavanjem uči da je nasilno ponašanje prihvatljivo.
- Izloženost agresiji povećava, a ne smanjuje rizična ponašanja.
- Asocijalno ponašanje se ne “liječi” batinama.
- Tjelesnim kaznama učimo djecu da se tako oslobađaju frustracije i rješavaju problemi.

ŠTO JE LOŠE U TJELESNOJ KAZNI:

- Tjelesnim kažnjavanjem učimo djecu da se tako “gradi” autoritet ili postižu osobni ciljevi ili da se tako “kontroliraju” drugi ljudi
- Tjelesnim kažnjavanjem negativno utječemo na moralni, socijalni i kognitivni razvoj.

ŠTO JE LOŠE U TJELESNOJ KAZNI:

- Tjelesna kazna interferira sa zdravim međusobnim odnosima između roditelja i djeteta, učitelja i učenika te vršnjaka međusobno.
- Udaranje djeteta je nemoralna poruka – “Mogao si to bolje učiniti...”, Moraš se pristojnije ponašati..”

ŠTO JE LOŠE U TJELESNOJ KAZNI:

- Udarci dijete ne poučavaju samokontroli.
- Udarima dijete poučavamo da se treba bojati i da pokušava prikriti ono što čini.
- Tjelesna kazna ima kratkoročne i prividne “efekte” s dugoročnim kumuliranim negativnim posljedicama.

ŠTO JE LOŠE U TJELESNOJ KAZNI:

- Grubošću i ponavljanjem kazne dijete možemo ozlijediti.
- Tjelesno kažnjavanje zakonski je kažnjivo djelo.

NEPOSREDNI TJELESNI NAPADI NA DIJETE

- Izravni tjelesni napadi na dijete
- Neizravni napadi i ugrožavanje zdravlja i života djeteta

IZRAVNI TJELESNI NAPADI NA DIJETE

- Batine i udarci nogama, rukama, šakama
- Batine i udarci štapovima, električnim kablovima, remenjem, šipkama, letvama i drugim predmetima
- Bacanje djeteta na pod
- Udarci o različite predmete i zid
- Šamaranje i čupanje djeteta za uši, kosu, nos, udove

IZRAVNI TJELESNI NAPADI NA DIJETE

- Vezivanje djeteta za različite predmete – stol, ormar, krevet, stolac, stablo i dr.
- Nanošenje opeklina užarenim predmetima, cigaretama ili vrućom vodom.
- Okrutni i grubi napadi na dijete
- Tjelesni napad na djetetovu intimu i silovanje

“NEIZRAVNI” NAPADI I UGROŽAVANJE ZDRAVLJA I ŽIVOTA DJETETA

- Zabrana i namjerno onemogućavanje djetetu da jede, pije ili spava
- Izlaganje djeteta ekstremnom hodanju ili dugotrajnom nepomičnom stajanju, ekstremnoj hladnoći ili pretjerano izlaganje suncu.

- Zabrana korištenja sanitarija
- Nepružanje pomoći u slučaju ozljeda, pada, bolesti
- Neosigurano primjерено i sigurno prebivalište
- Zabrana i izostanak medicinske pomoći
- Izostanak nadzora i nebriga za sigurnost i zdravlje djeteta
- Druga neprimjerena ponašanja odraslih kojima se ugrožava zdravlje, sigurnost i život djeteta.

PONAŠANJA DJECE

koja bi odraslima trebala predstavljati
razloge za traženje intervencije

- Uočljive modrice, ogrebotine, otekline, nagnječenja ili frakture
- Strah od odraslih ili spram druge djece
- Nervozu u prisutnosti odraslih
- Stalnu tenziju i oprez s obzirom na reakcije odraslih – kao da očekuje da će se nešto loše dogoditi.
- Izbjegavanje odraslih osoba ili vršnjaka.

- Agresivnost prema odraslim osobama ili vršnjacima – tjelesna, verbalna
- Izrazita introvertiranost, anksioznost, depresivnost
- Teškoće u uspostavljanju komunikacije s odraslima ili vršnjacima
- Agresivnost i okrutnost prema životinjama.

“PRIKRIVENO” TJELESNO NASILJE

- “Lupkanje” djeteta po glavi – rukom, šakom ili nekim predmetom – pod stalnim izgovorom o “slučajnosti”, “igranju” i sl.
- Učestala i gruba štipanja
- Povlačenje i čupanje za kosu ili udove
- Učestali ubodi šiljastim predmetima ili olovkom, šestarom...
- Udaranje laktom u leđa i rebra pod izlikom slučajnosti

- Namjerno podmetanje noge s namjerom da se dijete udari ili teže ozlijedi
- Izmicanje stolca i sl.
- Otimanje, uništavanje ili namjerno skrivanje stvari, pribora, odjeće – posebno kada nema drugu alternativu za oteto, skriveno, uništeno ili kada se dijete žuri, kao i kada je zbog nastale situacije izvjesno da će dijete “žrtvu” kazniti odrasla osoba (roditelj, učitelj) zbog nemara ili štete

- Nepružanje pomoći u slučaju ozljede, pada i drugoga, pretvarajući se “kako se ništa nije dogodilo”
- Namjerno fizičko sprečavanje djeteta da koristi sanitarije
- Bacanje djeteta na pod i grubo dugotrajno sprečavanje da se ono podigne
- Prisiljavanje slabijeg i mlađeg djeteta da bez vlastite volje i pod prsilom nosi tuđe stvari ili drugo dijete teže ili veće od sebe

NEPRIMJERENI I AGRESIVNI PSIHOLOŠKI POSTUPCI MEĐU DJECOM

PSIHOLOŠKO MALTRETIRANJE DJETETA

- To su ponašanja odraslih koja ne pružaju potrebne emocionalne poticaje i ne zaštićuju djecu te omalovažavaju, vrijeđaju, neprimjерено kritiziraju, podcjenjuju ili potiču pretjeranu emocionalnu, socijalnu ili bilo koju drugu zavisnost djeteta o roditeljima.

PONAŠANJA PSIHOLOŠKI MALTRETIRANOG DJETETA

- Introvertirano ili ekstrovertirano ponašanje
- Nepokazivanje pozitivnih emocija
- Strah od odlaska kući
- Pokazivanje djeteta na različite načine da je željno pažnje i ljubavi
- Povodljivost za onima koji pokazuju interes za njega

- Nedostatak interesa za okolinu
- Loše samopoimanje
- Samoizolacija od vršnjaka i učitelja
- Problemi u učenju, koncentraciji
- Školski neuspjeh

SOCIJALNE I EMOCIONALNE TEŠKOĆE MALTRETIRANOG DJETETA

- Socijalna neprihvjetačnost ili izoliranost u skupini vršnjaka
- Neprilagođeno ponašanje – vrijeđanje, prostačenje, izazivanje druge djece i odraslih osoba
- Maltretiranje starijih i nemoćnih ili zdravstveno hendikepiranih osoba
- Maltretiranje životinja
- Destruktivno ponašanje spram sebe, drugih osoba ili materijalnih dobara.

NEUROTSKA PONAŠANJA
KAO
POSLJEDICE
PSIHOLOŠKOG
MALTRETIRANJA

- Iritabilnost, anksioznost, depresivnost i drugi neurotski problemi
- Laži, mucanje, eneureza
- Sklonost izmišljanju o njemu malo vjerojatnim događajima
- Uznemirenost zbog plača drugog djeteta
- Samoranjavanje
- Prijetnja ili pokušaj samoubojstva

PSIHOLOŠKO NASILJE MEĐU DJECOM

Socijalna izolacija i grupni pritisak

SOCIJALNA IZOLACIJA MEĐU DJECOM U ŠKOLI ILI OBITELJI

PRIMJERI

- Dijete je često samo izvan skupine vršnjaka ili braće i sestara koji odbijaju s njime provoditi čak i kraće vrijeme, tjeraju ga i vrijeđaju...
- Dijete “žrtva” izolira se od informacija ili mu se namjerno daju netočne informacije – što treba napraviti za domaću zadaću; kada se odlazi na izlet; kamo većina odlazi nakon škole i dr.

- Dijete “žrtvu” odbijaju i ne pozivaju u igru, na rođendane, proslave, izlete ili u zajedničke aktivnosti...
- S “nepoželjnim” djetetom se ne dijele “tajne”, s njime se ne surađuje niti mu se pomaže čak i kad ono to pokuša zamoliti...
- Socijalno izolirano dijete u razredu često sjedi samo, jer druga djeca uglavnom odbijaju sjediti s njime ili ne sudjeluje u zajedničkim obiteljskim aktivnostima

GRUPNI PRITISAK NA DIJETE

- Dodjeljivanje ponižavajućih aktivnosti u obitelji ili školi
- Prisiljavanje na ponašanja kojima je dijete izloženo nekoj životnoj opasnosti
- Prisiljavanje na neke oblike delikventnog ili kriminalnog ponašanja

- Namjerno navođenje na pogreške
- Lažna obećanja o socijalnoj promociji i drugim beneficijama
- Prijetnje tjelesnom agresijom ili socijalnom izolacijom ako bezuvjetno ne poštuje zahtjeve – naredbe grupe i dr.

SPOLNO NASILJE NAD DJETETOM

NE ZABORAVIMO!

- Svaka spolna aktivnost i spolno uznemiravanje djeteta od strane odrasle osobe smatra se seksualnim zlostavljanjem.
- Počinitelji spolnog nasilja nad djetetom su odrasle osobe.

- Spolno zlostavljanje izaziva teške tjelesne i psihičke posljedice tijekom čitavog života.
- Spolno zlostavljanje i njegovo prikrivanje kazneno je djelo.

Hvala na pozornosti!